

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการให้ความช่วยเหลือเด็กไทยที่มีภาวะสมาธิสั้น โดยใช้บ้านและโรงเรียนเป็นฐาน ดำเนินการเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การสร้างและพัฒนา รูปแบบการให้ความช่วยเหลือเด็กไทยที่มีภาวะสมาธิสั้น โดยใช้บ้านและโรงเรียนเป็นฐาน แบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากเอกสาร ดำரா บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการศึกษาภาคสนามเกี่ยวกับภาวะสมาธิสั้น นำมาศึกษาวิเคราะห์ และสรุปประเด็นสำคัญ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการให้ความช่วยเหลือเด็กไทยที่มีภาวะสมาธิสั้น

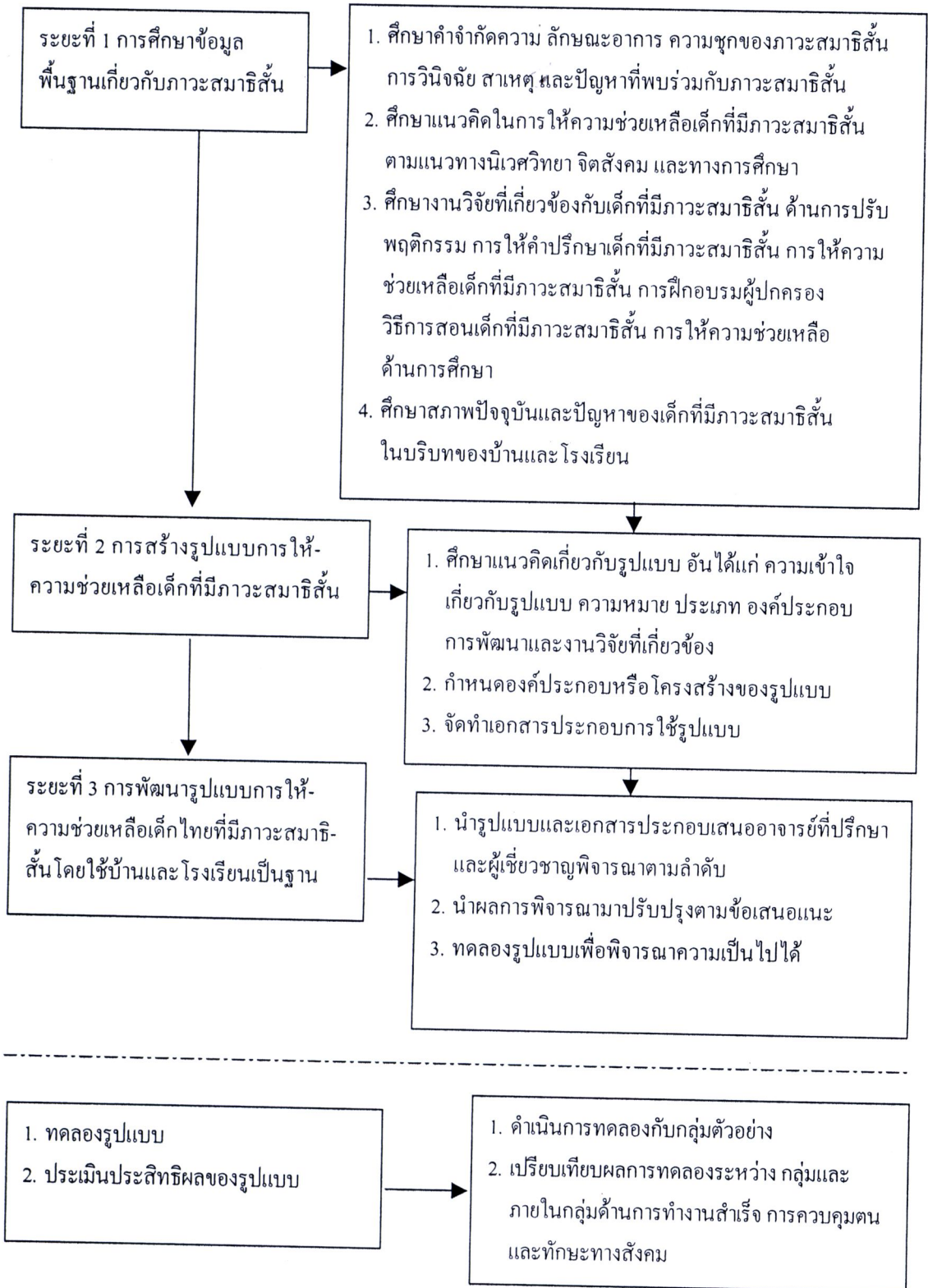
ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการให้ความช่วยเหลือเด็กไทยที่มีภาวะสมาธิสั้น โดยใช้บ้านและโรงเรียนเป็นฐาน ด้วยการศึกษานวนคิด เกี่ยวกับรูปแบบและสังเคราะห์ ข้อมูลจากระยะที่ 1 เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบการให้ความช่วยเหลือเด็กไทยที่มีภาวะสมาธิสั้น โดยใช้บ้านและโรงเรียนเป็นฐาน

ระยะที่ 3 การพัฒนารูปแบบการให้ความช่วยเหลือเด็กไทยที่มีภาวะสมาธิสั้นโดยใช้บ้านและโรงเรียนเป็นฐาน ด้วยการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม โดยการศึกษา นำร่องกับเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของรูปแบบก่อนนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการให้ความช่วยเหลือเด็กไทยที่มีภาวะสมาธิสั้น โดยใช้บ้านและโรงเรียนเป็นฐาน ดำเนินการ ดังนี้

1. ทดลองรูปแบบการให้ความช่วยเหลือเด็กไทยที่มีภาวะสมาธิสั้น โดยใช้บ้านและโรงเรียนเป็นฐาน

2. ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการให้ความช่วยเหลือเด็กไทยที่มีภาวะสมรรถ-
สั้นโดยใช้บ้านและโรงเรียนเป็นฐาน จากตัวชี้วัด 3 ด้าน ได้แก่ การทำงานสำเร็จ
การควบคุมตน และทักษะทางสังคม ดังแสดงในภาพ 10

ภาพ 10 ขั้นตอนการวิจัย

ส่วนที่ 1 การสร้างและพัฒนารูปแบบการให้ความช่วยเหลือเด็กไทย ที่มีภาวะสมาธิสั้น โดยใช้บ้านและโรงเรียนเป็นฐาน

การสร้างและพัฒนารูปแบบการให้ความช่วยเหลือเด็กไทยที่มีภาวะสมาธิสั้น
การสร้างและพัฒนารูปแบบการให้ความช่วยเหลือเด็กไทยที่มีภาวะสมาธิสั้นโดยใช้บ้าน
และโรงเรียนเป็นฐาน แบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับภาวะสมาธิสั้น

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับภาวะสมาธิสั้นจากเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับภาวะสมาธิสั้น คำจำกัดความ ลักษณะอาการ
ความชุก การวินิจฉัย สาเหตุ ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากภาวะสมาธิสั้น จากนั้นจึง
ทำการวิเคราะห์และสรุปเป็นนิยาม องค์ประกอบ พฤติกรรมบ่งชี้ และประเด็นปัญหาที่พบ
2. ศึกษาแนวคิดในการให้ความช่วยเหลือเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นโดยใช้บ้าน
และโรงเรียนเป็นฐาน จากเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษา
สองประเด็นหลัก คือ แนวคิดในการให้ความช่วยเหลือ และวิธีการให้ความช่วยเหลือ
ประเด็นแรกศึกษาแนวคิด 3 ด้าน คือ (1) แนวคิดทางด้านนิเวศวิทยาของ Ronfenbrenner
(อ้างถึงใน Craig, 1996) เพื่อนำมาสู่ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของเด็ก อันได้แก่
บ้านและโรงเรียน ในส่วนนี้ได้ศึกษาการจัดการกับพฤติกรรมที่บ้าน ส่วนโรงเรียนศึกษา
ประเด็นที่เกี่ยวกับเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นในโรงเรียนระดับประถมศึกษา (2) แนวคิด-
การให้ความช่วยเหลือทางจิตสังคม ที่เน้นในด้านการปรับพฤติกรรมและการฝึกทักษะ
ทางสังคม (3) แนวคิดในการให้ความช่วยเหลือทางการศึกษา ประกอบด้วย การให้ความรู้
ครูผู้สอน ด้านการเรียนการสอนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น การใช้ชั้นเรียนเป็นฐานในการ
แก้ปัญหา เป็นต้น ประเด็นที่สองวิธีการให้ความช่วยเหลือ ศึกษาเกี่ยวกับการรักษาด้วยยา
การทำพฤติกรรมบำบัด การช่วยเหลือทางการศึกษา การรักษาด้วยวิธีการต่าง ๆ อาทิ
จิตบำบัดรายบุคคล ครอบครัวบำบัด การฝึกให้เด็กมีความคิด การฝึกทักษะทางสังคม
การปลูกฝัง และช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง การฝึกอบรมผู้ปกครอง การให้กำลังใจ

จากกลุ่ม การให้คำปรึกษา จากนั้นจึงสังเคราะห์จากสองประเด็นหลัก เพื่อกำหนดเป็นแนวทางการให้ความช่วยเหลือเด็กไทย ที่มีภาวะสมาธิสั้น โดยใช้บ้านและโรงเรียนเป็นฐาน

3. ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างกรอบแนวคิด ออกแบบการวิจัย ตลอดจนนำข้อมูลมาประยุกต์ใช้ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย โดยศึกษาเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น ซึ่งกล่าวถึงวิธีการให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้อง และวิธีดำเนินการ จากนั้นจึงทำการศึกษาเฉพาะประเด็นหลัก คือ การให้ความช่วยเหลือในลักษณะความร่วมมือระหว่างบ้าน กับโรงเรียน การฝึกอบรมผู้ปกครอง การให้คำปรึกษาเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น และการให้ความช่วยเหลือทางด้านการศึกษา

4. ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของภาวะสมาธิสั้นในบริบทของบ้านและโรงเรียน โดยทำการศึกษาภาคสนามเพื่อตรวจสอบข้อมูล ยืนยันความเป็นปัจจุบันของสภาพการณ์ ด้วยวิธีการดังนี้

4.1 ขอข้อมูลเชิงสถิติจากศูนย์การศึกษาพิเศษเขต 9 จังหวัดขอนแก่น เพื่อทราบจำนวนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น และการกระจายตัวของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น ในโครงการเรียนร่วมกับเด็กทั่วไป

4.2 สุ่มรายชื่อ โรงเรียน เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในการสำรวจข้อมูลและศึกษานำร่อง ในการสุ่มครั้งนี้ได้โรงเรียนอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานเขต 1 จังหวัดขอนแก่น เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4.3 ทำการติดต่อโรงเรียนและนัดหมาย เพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้นด้วยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างกับผู้ปกครองเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น จำนวน 8 คน สัมภาษณ์เชิงลึกครูผู้สอนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น จำนวน 5 คน และสนทนากลุ่มกับเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น จำนวน 8 คน

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการให้ความช่วยเหลือเด็กไทยที่มีภาวะสมาธิสั้นโดยใช้บ้านและโรงเรียนเป็นฐาน

1. ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบ ความหมายของรูปแบบ ประเภทของรูปแบบ องค์ประกอบของรูปแบบ และการพัฒนารูปแบบ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดโครงสร้างของรูปแบบการให้ความช่วยเหลือเด็กไทยที่มีภาวะสมาธิสั้นโดยใช้บ้านและโรงเรียนเป็นฐาน จากนั้นจึงนำมาผนวกกับผลการสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารเกี่ยวกับเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นและสภาพปัจจุบัน ที่ได้จากการศึกษาภาคสนามในระยะที่ 1

2. กำหนดองค์ประกอบหรือโครงสร้างของรูปแบบ ด้วยแนวคิดดังที่กล่าวข้างต้น

3. จัดทำเอกสารประกอบการใช้รูปแบบ เป็นการเตรียมเอกสารต่าง ๆ เพื่อใช้อธิบายและประเมินผลการใช้รูปแบบการให้ความช่วยเหลือเด็กไทยที่มีภาวะสมาธิสั้นที่สร้างขึ้น เอกสารดังกล่าว ได้แก่ (1) คู่มือการใช้รูปแบบ (2) เอกสารประกอบรูปแบบ ได้แก่ โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มแก่เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น โปรแกรมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับผู้ปกครอง และโปรแกรมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับครู (3) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ ได้แก่ แบบประเมินการทำงานสำเร็จ แบบประเมินการควบคุมตน แบบประเมินทักษะทางสังคม และแบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรมการควบคุมตน เอกสารดังกล่าวมีรายละเอียดและการจัดทำ ดังนี้

3.1 คู่มือการใช้รูปแบบการให้ความช่วยเหลือเด็กไทยที่มีภาวะสมาธิสั้นโดยใช้บ้านและโรงเรียนเป็นฐาน ประกอบด้วย

3.1.1 แนวคิด หลักการ จุดมุ่งหมาย

3.1.2 ลักษณะรูปแบบ ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

3.1.3 เงื่อนไข หรือข้อตกลงเบื้องต้นการใช้รูปแบบ

3.1.4 การประเมินผล

3.2 เอกสารประกอบรูปแบบการให้ความช่วยเหลือเด็กไทยที่มีภาวะสมาธิสั้นโดยใช้บ้านและโรงเรียนเป็นฐาน ได้แก่

3.2.1 โปรแกรมให้คำปรึกษากลุ่มเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น ประกอบด้วย จุดประสงค์ วิธีดำเนินการ การประเมินผล และเอกสารประกอบการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ (ดังข้อมูลในผนวก ค) มีกระบวนการสร้างดังนี้

3.2.1.1 นำองค์ประกอบที่ได้จากกรอบแนวคิดมาพิจารณาเป็นเกณฑ์ ในการสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น

3.2.2.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาเด็ก ที่มีภาวะสมาธิสั้น

3.2.1.3 ดำเนินการสร้างโปรแกรมตามแนวคิดของ Erk (2004), Hornby (2003)

3.2.2 โปรแกรมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับผู้ปกครอง ประกอบด้วย จุดประสงค์ วิธีดำเนินการ การประเมินผล และเอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ (ดังข้อมูลในภาคผนวก ค) มีกระบวนการสร้างดังนี้

3.2.2.1 นำองค์ประกอบที่ได้จากกรอบแนวคิดมาพิจารณาเป็นเกณฑ์ ในการสร้างโปรแกรมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

3.2.2.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการฝึกอบรมผู้ปกครองเด็ก ที่มีภาวะสมาธิสั้น

3.2.2.3 ดำเนินการสร้างโปรแกรมตามแนวคิดของ Barkley; Patterson (อ้างถึงใน Wodrich, 2000), Forehand and McMahon (อ้างถึงใน Munden & Arcelus, 1999)

3.2.3 โปรแกรมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับครู ประกอบด้วย จุดประสงค์ วิธีดำเนินการ การประเมินผล และเอกสารประกอบการอบรม (ดังข้อมูลในภาคผนวก ค) มีกระบวนการสร้าง ดังนี้

3.2.3.1 นำองค์ประกอบที่ได้จากกรอบแนวคิดมาพิจารณาเป็นเกณฑ์ ในการสร้างโปรแกรมการฝึกอบรม

3.2.3.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการฝึกอบรมครูที่สอนเด็ก ที่มีภาวะสมาธิสั้น

3.2.3.3 ดำเนินการสร้างโปรแกรมตามแนวคิดของ Alban-Metealfe and Alban-Metealfe (2001), Weiss and Hechtman (1993)

ระยะที่ 3 การพัฒนารูปแบบการให้ความช่วยเหลือเด็กไทยที่มีภาวะสมาธิสั้น

โดยใช้บ้านและโรงเรียนเป็นฐานดำเนินการเพื่อตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบและเอกสารประกอบ ดังนี้

1. นำเอกสารประกอบการใช้รูปแบบเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตามลำดับ เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (construct validity) ตลอดจนความเหมาะสมของภาษา และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ โดยมีค่า IOC ดังนี้

1.1 โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ได้ค่า IOC = 0.86

1.2 โปรแกรมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ สำหรับผู้ปกครอง ได้ค่า IOC = 0.88

1.3 โปรแกรมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ สำหรับครู ได้ค่า IOC = 0.92

2. นำผลการพิจารณาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

3. ทดลองรูปแบบเพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการให้ความช่วยเหลือเด็กไทยที่มีภาวะสมาธิสั้นโดยใช้บ้านและโรงเรียนเป็นฐานและเครื่องมือประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ ซึ่งได้แก้ไขเป็นรูปแบบการให้ความช่วยเหลือฉบับร่างไปศึกษานำร่อง กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างจริงที่โรงเรียนอนุบาลขอนแก่น สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานเขต 1 จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ผู้วิจัยทำการสำรวจสภาพปัจจุบันของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น

ในการทดลองรูปแบบผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

3.1 เลือกกลุ่มทดลองนำร่อง เป็นเด็กที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่ามีภาวะสมาธิสั้น ศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของปีการศึกษา 2551 จำนวน 8 คน ผู้ปกครองของเด็กกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 12 คน และครูที่สอนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นกลุ่มนี้ จำนวน 6 คน

3.2 ดำเนินการศึกษานำร่อง ดังนี้

3.2.1 ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับผู้ปกครอง จำนวน 10 ครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมง ใช้เวลา 2 วัน

3.2.2 ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับครูที่สอนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น จำนวน 10 ครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมง ใช้เวลา 2 วัน

3.2.3 ประชุมครูและผู้ปกครองเพื่อวางแผนแก้ไขปัญหาลูกที่มีภาวะสมาธิสั้นร่วมกัน

3.2.4 สังเกตและประเมินพฤติกรรมเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นในชั้นเรียน ใช้เวลา 2 วัน ในขั้นนี้มีผู้ช่วยวิจัย 1 คน เป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการศึกษา และให้คำปรึกษา ซึ่งผ่านการฝึกสังเกตพฤติกรรมและมีประสบการณ์ในการสังเกตพฤติกรรมจากวิชาที่ศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 1 ภาคเรียน

3.2.5 ผู้วิจัยศึกษานำร่องการใช้โปรแกรมให้คำปรึกษากลุ่มเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น จำนวน 10 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที ใช้เวลา 2 วัน รายละเอียดในการศึกษานำร่อง ดังข้อมูลในตาราง 4

3.2.6 นำผลที่ได้จากการศึกษานำร่องมาพิจารณาปรับปรุง ก่อนนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง

ตาราง 4

จำนวนกลุ่มตัวอย่างและตารางปฏิบัติการศึกษานำร่องที่โรงเรียนอนุบาลขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ตารางปฏิบัติการ									
		วันที่ 14-22 มิถุนายน พ.ศ. 2552									
	ชาย	หญิง	14	15	16	17	18	19	20	21	22
เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น											
ผู้ปกครอง											
ครู											
ผู้ปกครองและครู											

สังเกตและประเมิน-
พฤติกรรม
ให้ความช่วยเหลือเด็กที่มีสภาวะสมาธิสั้นที่บ้าน
ให้ความช่วยเหลือในชั้นเรียน
บทบาทของครูและผู้ปกครองร่วมกัน
ผ่านการประชุม การสื่อสาร
วางแผน

ส่วนที่ 2 การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการให้ความช่วยเหลือเด็กไทย ที่มีภาวะสมาธิสั้นโดยใช้บ้านและโรงเรียนเป็นฐาน

การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการให้ความช่วยเหลือเด็กไทยที่มีภาวะสมาธิสั้นโดยใช้บ้านและโรงเรียนเป็นฐาน แบ่งเป็น 2 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

มีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากร เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ศึกษาศาสตร์) ปีการศึกษา 2551 ที่มีประวัติได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่ามีภาวะสมาธิสั้น จำนวน 25 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ศึกษาศาสตร์) ปีการศึกษา 2551 ที่มีประวัติได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่ามีภาวะสมาธิสั้น จำนวน 16 คน ได้มาโดยวิธีการ ดังนี้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2543)

2.1 กลุ่มตัวอย่างจากประชากร (sample and population) เนื่องจากโรงเรียนมีนโยบายการจัดนักเรียนเข้าชั้นเรียนแต่ละห้องแบบคละกลุ่มเก่ง ปานกลาง อ่อน ในแต่ละห้องเท่า ๆ กัน ทำให้หน่วยของการสุ่มมีลักษณะที่คล้ายคลึง หรือเป็นเอกพันธ์ (homogeneity) โดยเฉพาะนักเรียนที่มีลักษณะพิเศษ เช่น เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น จะถูกจัดในลักษณะกระจายจำนวนเท่า ๆ กัน ในแต่ละห้อง ดังเช่น เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นจำนวน 25 คนนี้ แยกเป็น เพศชาย 21 คน และเพศหญิง 4 คน แบ่งเป็น 2 ห้องเรียน คือ ชั้นประถมปีที่ศึกษา 4/1 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2 ห้องแรกมีเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น 12 คน เป็นเพศชาย 10 คน เพศหญิง 2 คน ห้องที่ 2 มีเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น 13 คน เป็นเพศชาย 11 คน และเพศหญิง 2 คน ในจำนวนนี้มีเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นที่รักษาโดยการไชยา 1 คน เป็นเพศชาย ซึ่งไม่อยู่ในเงื่อนไขการวิจัย จึงทำให้หน่วยสุ่มของจำนวนประชากร 2 ห้องมีความเท่าเทียมกันด้านจำนวน คือ เพศชาย ห้องละ 10 คน

โดยที่ผู้วิจัยเลือกเฉพาะหน่วยตัวอย่างที่เป็นเพศชาย เพื่อให้สอดคล้องกับการศึกษาพัฒนาการของวัยเด็กตอนต้นในการดำเนินการในคำปรึกษากลุ่ม ซึ่งควรเป็นเพศเดียวกัน

2.2 สุ่มหน่วยจากกลุ่มตัวอย่าง (random selection) ในขั้นนี้ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างซึ่งแบ่งเป็น 2 ห้อง ๆ ละ 10 คน ทำการสุ่มหน่วยด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับฉลากเลือกกลุ่มละ 8 คน จำนวน 2 กลุ่ม รวมเป็น 16 คน

2.3 สุ่มการจัดกระทำ (random assignment) ทำการจับฉลากโดยแบ่งเป็นกลุ่มเปรียบเทียบและกลุ่มทดลอง เพื่อจัดกระทำตัวแปรตามรูปแบบการทดลองที่กำหนด ผลการสุ่มได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 เป็นกลุ่มทดลองและชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2 เป็นกลุ่มเปรียบเทียบ

3. ตัวแปรการทดลอง แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ รูปแบบการให้ความช่วยเหลือเด็กไทยที่มีภาวะสมาธิสั้น โดยใช้บ้านและโรงเรียนเป็นฐาน

3.2 ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมด้านการทำงานสำเร็จ การควบคุมตน และทักษะทางสังคม

4. แบบแผนการทดลอง เป็นแบบ nonequivalent group design (Campbell & Stanley อ้างถึงใน Smith & Davis, 2001, p. 308) ซึ่งมีรูปแบบดังนี้

O_1 O_2 (กลุ่มเปรียบเทียบ)

O_1 X O_2 (กลุ่มทดลอง)

O = การประเมินพฤติกรรมก่อน หรือ ประเมินพฤติกรรมหลังการทดลอง หรือการสังเกตพฤติกรรม

X = การจัดกระทำการทดลอง

ระยะเวลาดำเนินการแสดงสัญลักษณ์จากซ้ายไปขวา

5. ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง 9 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 23 มิถุนายน-วันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2551 โดยแบ่งเป็นการเตรียมการทดลอง 2 สัปดาห์ การทดลอง 5 สัปดาห์ และประเมินพฤติกรรมหลังการทดลอง 2 สัปดาห์ ดังข้อมูลในตาราง 5

ตาราง 5

กำหนดการที่ดำเนินการทดลอง

วัน เวลา และสถานที่ การดำเนินกิจกรรม	กิจกรรม
วันที่ 23-27 มิถุนายน พ.ศ. 2551	ก่อนการทดลอง
ห้องประชุม อาคารทองกวาวภิรมย์ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย- ขอนแก่น(ศึกษาศาสตร์)	1. ติดต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ศึกษาศาสตร์) เพื่อเก็บข้อมูล 2. ประชุมครูและผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย 3. ประชุมครูและผู้ช่วยวิจัย เพื่อทำความเข้าใจวิธีการใช้-เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล 4. ปฐมนิเทศกลุ่มทดลอง
วันที่ 30 มิถุนายน-วันที่ 11 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 ห้องเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 และ 4/2	เตรียมการทดลอง
ห้องประชุมอาคารทองกวาวภิรมย์ (13.00-14.00 น.)	1. สังเกตและบันทึกพฤติกรรมการควบคุมตนเองของกลุ่มตัวอย่าง 2. ประเมินพฤติกรรมการทำงานสำเร็จ การควบคุมตนเอง และทักษะทางสังคม
(14.30-15.30 น.)	3. อบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับครู 4. อบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับผู้ปกครอง
วันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2551	ประชุมครูและผู้ปกครองเพื่อวางแผนการให้ความช่วยเหลือ
ห้องประชุมอาคารทองกวาวภิรมย์ (14.30-15.30 น.)	เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นร่วมกัน

ตาราง 5 (ต่อ)

วัน เวลา และสถานที่ การดำเนินกิจกรรม	กิจกรรม
วันที่ 21 กรกฎาคม-วันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2551 ห้องประชุมอาคารทองกวาวภิรมย์ (7.40-8.30 น.) บ้านและโรงเรียน	ดำเนินการทดลอง 1. ให้คำปรึกษากลุ่มแก่กลุ่มทดลอง 2. ผู้ปกครองและครูประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะ ให้ความช่วยเหลือเด็กในบริบทของบ้านและโรงเรียน 3. ผู้ปกครองและครู มีบทบาทร่วมกันในการให้ความ ช่วยเหลือเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น ผ่านการสื่อสาร 2 ทาง
วันที่ 25 สิงหาคม-วันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2551 ห้องเรียนประถมศึกษาปีที่ 4/1 และ 4/2	ระยะหลังการทดลอง 1. สังเกตและบันทึกพฤติกรรม การควบคุมตน ของกลุ่มตัวอย่าง 2. ประเมินพฤติกรรมการทำงานสำเร็จ การควบคุมตน และทักษะทางสังคม

6. การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

6.1 รูปแบบการให้การช่วยเหลือ ประกอบด้วย

6.1.1 โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

6.1.2 โปรแกรมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ สำหรับผู้ปกครอง

6.1.3 โปรแกรมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ สำหรับครู

6.2 เครื่องมือประเมินสิทธิผลรูปแบบการให้ความช่วยเหลือเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น ที่ผ่านการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงและนำไปทดลองใช้แล้ว ได้แก่ แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานสำเร็จ แบบประเมินพฤติกรรมควบคุมตน และแบบประเมินทักษะทางสังคม โดยมีค่า IOC เป็น 1, 0.8 และ 0.6 ตามลำดับ โดยค่าที่ยอมรับได้คือ 0.5 ขึ้นไป และมีรายละเอียด ดังนี้

6.2.1 แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานสำเร็จ เป็นแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าการประเมิน 5 ช่อง เรียงอันดับจากน้อยไปหามาก คือ ไม่แสดงพฤติกรรมแสดงพฤติกรรมน้อยที่สุด แสดงพฤติกรรมน้อย แสดงพฤติกรรมมาก และแสดงพฤติกรรมมากที่สุด โดยมีคำอธิบายประกอบ ดังนี้

0 หมายถึง ไม่ทำงานตามที่กำหนด

1 หมายถึง ทำงานแต่ไม่เสร็จ

2 หมายถึง ทำงานเสร็จเป็นบางครั้ง (2-3 ครั้ง/สัปดาห์)

3 หมายถึง ทำงานเสร็จเป็นส่วนมาก (4-5 ครั้ง/สัปดาห์)

4 หมายถึง ทำงานเสร็จทุกครั้ง (6 ครั้ง/สัปดาห์)

เกณฑ์การประเมินใช้การเปรียบเทียบค่าคะแนนของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในระยะก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ขั้นตอนการสร้างมีดังนี้

6.2.1.1 กำหนดวัตถุประสงค์ในการประเมินตามคำนิยามเชิงปฏิบัติการที่ระบุ

6.2.1.2 สร้างมาตรวัดประเมินความถี่ของพฤติกรรมที่ปรากฏ โดยเรียงลำดับจากน้อยไปหามาก

6.2.2 แบบประเมินพฤติกรรมการควบคุมตน เป็นแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าการประเมิน 5 ช่อง เรียงอันดับจากน้อยไปหามาก คือ ไม่แสดงพฤติกรรมแสดงพฤติกรรมน้อยที่สุด แสดงพฤติกรรมน้อย แสดงพฤติกรรมมาก และแสดงพฤติกรรมมากที่สุด โดยมีคำอธิบายประกอบ ดังนี้

0 หมายถึง ขาดสมาธิในการเรียน พุดคุย เล่นในเวลาเรียนหรือทำงานตลอดเวลา

1 หมายถึง ไม่มีสมาธิในการเรียนเป็นส่วนมาก พุดคุย เล่นในเวลาเรียนหรือทำงานเกือบตลอดเวลา

2 หมายถึง มีสมาธิในการเรียนช่วงสั้น ๆ พุดคุยเล่นในเวลาเรียนหรือทำงานเป็นส่วนมาก

3 หมายถึง มีสมาธิในการเรียนเป็นส่วนมาก พุดคุยเล่นในเวลาเรียนหรือทำงานเป็นส่วนน้อย

4 หมายถึง มีสมาธิในการเรียน ไม่พุด คุย เล่น ในเวลาเรียนหรือทำงาน
เกณฑ์การประเมินใช้การเปรียบเทียบค่าคะแนนของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในระยะก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ขั้นตอนการสร้างมีดังนี้

6.2.2.1 กำหนดวัตถุประสงค์ในการประเมินตามค่านิยมเชิงปฏิบัติ-การที่ระบุ

6.2.2.2 สร้างมาตรวัดประเมินความถี่ของพฤติกรรมที่ปรากฏ โดยเรียงลำดับจากน้อยไปหามาก

6.2.3 แบบประเมินทักษะทางสังคม เป็นแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าการประเมิน 5 ช่อง เรียงอันดับจากน้อยไปหามาก คือ ไม่แสดงพฤติกรรม แสดงพฤติกรรมน้อยที่สุด แสดงพฤติกรรมน้อย แสดงพฤติกรรมมาก และแสดงพฤติกรรมมากที่สุด โดยมีคำอธิบายประกอบ ดังนี้

0 หมายถึง มีปัญหาในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อนไม่ยอมให้รวมกลุ่ม

1 หมายถึง ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้บางครั้ง เพื่อนยอมรับให้เข้ากลุ่ม แต่ไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็น

2 หมายถึง ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เพื่อนยอมรับฟังความคิดเห็น

3 หมายถึง ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี มีส่วนร่วมในกิจกรรมเป็นส่วนมาก

4 หมายถึง ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดีมาก เพื่อนยอมรับให้เป็นผู้นำกลุ่ม
เกณฑ์การประเมินใช้การเปรียบเทียบค่าคะแนนของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในระยะก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ขั้นตอนการสร้างมีดังนี้

6.2.3.1 กำหนดวัตถุประสงค์ในการประเมินตามค่านิยมเชิงปฏิบัติ-การที่ระบุ

6.2.3.2 สร้างมาตรวัดประเมินความถี่ของพฤติกรรมที่ปรากฏ โดยเรียงลำดับจากน้อยไปหามาก

6.2.4 แบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรมการควบคุมตน เป็นแบบสังเกตและบันทึก 20 ช่วงเวลา ช่วงละ 3 นาที โดยสังเกตพฤติกรรม 2 นาทีและบันทึก 1 นาที ในลักษณะบันทึกความถี่ของพฤติกรรมที่กำหนด ได้แก่ ลูกจากที่นั่งเดินไปมา แสดงอาการเหม่อลอย สนใจสิ่งอื่นที่มีใช้สิ่งเร้าในขณะนั้น เล่นกับตัวเองหรือทำสิ่งที่ไม่เกี่ยวกับการเรียน แห่ ขูย หรือเล่นกับเพื่อน (ดังข้อมูลในภาคผนวก ก) เมื่อสิ้นสุดการสังเกตทำการรวบรวมความถี่ ของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น เพื่อเปรียบเทียบการแสดงพฤติกรรมในระยะก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง

7. การดำเนินการทดลอง

7.1 ระยะก่อนการทดลอง

7.1.1 จัดทำเอกสารติดต่อผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น (ศึกษาศาสตร์) เพื่อทำการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจ้งกำหนดการ และวิธีดำเนินการพร้อมเค้าโครงคดียุติพันธ์เพื่อพิจารณา

7.1.2 ขอความร่วมมือและทำความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการให้ความช่วยเหลือ เด็กไทยที่มีภาวะสมาธิสั้น โดยใช้บ้านและโรงเรียนเป็นฐานโดยประชุมครูที่สอนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นและผู้ปกครองกลุ่มทดลอง

7.1.3 ประชุมครูผู้สอนและผู้ช่วยนักวิจัย เพื่อกำหนดหมายและทำความเข้าใจวิธีการสังเกต การประเมินพฤติกรรม แบบประเมิน และเกณฑ์การประเมิน รวมทั้งฝึกซ้อมการบันทึกพฤติกรรม กับกลุ่มทดลองในช่วงการเตรียมการทดลอง

7.1.4 ทำการปฐมนิเทศกลุ่มทดลองเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการให้ความช่วยเหลือเด็กไทยที่มีภาวะสมาธิสั้นโดยใช้บ้านและโรงเรียนเป็นฐาน

7.2 ระยะเตรียมการทดลอง

7.2.1 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยทำการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมการควบคุมตนของกลุ่มตัวอย่างเป็นเวลา 2 สัปดาห์

7.2.2 ครูประจำวิชาทำการประเมินพฤติกรรมด้านการทำงานสำเร็จ การควบคุมตน และทักษะทางสังคม ของกลุ่มตัวอย่าง เป็นเวลา 2 สัปดาห์

7.2.3 อบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับผู้ปกครอง 10 ครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมง

7.2.4 อบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับครู 10 ครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมง

7.2.5 ประชุมครูและผู้ปกครองกลุ่มทดลองร่วมกันเพื่อวางแผนแก้ไขปัญหาวัย
พฤติกรรมเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น (ดังข้อมูลในภาคผนวก จ)

7.3 ระยะทดลอง

กลุ่มทดลองดำเนินการ ดังนี้

7.3.1 ผู้วิจัยให้คำปรึกษากลุ่ม แก่กลุ่มทดลอง จำนวน 10 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที
สัปดาห์ละ 2 ครั้ง คือ วันจันทร์ และวันพฤหัสบดี ใช้เวลา 5 สัปดาห์

7.3.2 ผู้ปกครองดำเนินการ ประยุกต์ความรู้และทักษะจากการฝึกอบรม-
เชิงปฏิบัติการในระยะเตรียมการทดลองมาใช้กับกลุ่มทดลอง เป็นเวลา 5 สัปดาห์

7.3.3 ครูนำความรู้และทักษะจากการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในระยะเตรียม-
การทดลองมาใช้กับกลุ่มทดลอง เป็นเวลา 5 สัปดาห์

7.3.4 ครูและผู้ปกครองมีบทบาทร่วมกันในการให้ความช่วยเหลือเด็ก
ที่มีภาวะสมาธิสั้นกลุ่มทดลอง ผ่านการสื่อสารทางวาจา การ์ดสื่อสารประจำวัน โทรศัพท์
และการประชุมร่วมกัน (ดังข้อมูลในภาคผนวก จ)

สำหรับกลุ่มเปรียบเทียบ ผู้วิจัยมิได้ดำเนินการจัดกระทำ ดังเช่นกลุ่มทดลอง
เมื่อประเมินพฤติกรรม ระยะหลังการทดลองสิ้นสุดลงแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการให้คำปรึกษา-
กลุ่ม แก่กลุ่มเปรียบเทียบ และแจกเอกสารประกอบการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ
ให้ผู้ปกครอง กลุ่มเปรียบเทียบ

7.4 ระยะหลังการทดลอง

7.4.1 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยทำการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมการควบคุม
ตนของกลุ่มตัวอย่าง เป็นระยะเวลา 2 สัปดาห์

7.4.2 ครูที่สอนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นทำการประเมินพฤติกรรมกลุ่มตัวอย่าง
ด้านการงานสำเร็จ การควบคุมตน และทักษะทางสังคม เป็นระยะเวลา 2 สัปดาห์

ขั้นที่ 2 เปรียบผลการทดลองระหว่างกลุ่มของกลุ่มตัวอย่าง และภายในกลุ่ม
ของกลุ่มทดลอง ด้านการทำงานสำเร็จ การควบคุมตน และทักษะทางสังคม

1. เปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงานสำเร็จ การควบคุมตน และทักษะทางสังคม
ของกลุ่มทดลอง และกลุ่มเปรียบเทียบ โดยใช้ Mann-Whitney U test
2. เปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงานสำเร็จ การควบคุมตน และทักษะทางสังคม
ของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ Wilcoxon Signed Rank test

